

GŁOS ZIEMI BIAŁOSTOCKIEJ

Rok II.

Redaktor Naczelny JAN WALEWSKI

Redakcja i Administracja: Św. Rocha 26 3, telefon 26 10-06 i 2-73

Nr. 9 (80)

Gospodarka naszej administracji w świetle liczb

Preliminarz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych ustalony został na 1931/32 r. na stronie wydatków na sumę 252 400 tys. zł., co stanowi 9,1% ogólnych wydatków państwa. Należy przytem podkreślić, że wysoka wydatków tego ministerstwa wykazuje w ostatnich latach pewną stabilizację, a surowych waha się, niewiele więcej, niż 250 mil. zł. Jeżeli pominiemy zwiększenie funduszu dyspozycyjnego o 3 mil. zł., to stwierdzicie należy zmniejszenie wydatków całego resortu. W porównaniu z uchwalonymi wydatkami z poprzednich lat nadwyżkami w budżecie na 1930/31 rok preliminarz obecny jest mniejszy o 5 087,2 zł. Byłby on jeszcze mniejszym, gdyby nie konieczność wstawienia kwoty 1 miliona zł. na koszty prac przygotowawczych do powszechnego spisu ludności.

W porównaniu do rzeczywistych wydatków, dokonanych w r. 1928/29, preliminarz obecny jest o 4 758 570 zł. Sumę tę otrzymamy, gdy do kwoty rzeczywistych wydatków, podanej według zamknięcia rachunków za r. 1928/29 w wysokości 249 658 570 zł. dodamy 7 i pół miliona zł., tj. sumę dodatków mieszkaniowego dla urzędników za 3 kwartały. Należy tu doliczyć do rzeczywistych wydatków, a to wobec tego, że w roku budżetowym 1928/29 dodatek mieszkaniowy wypłacony był urzędnikom dopiero od 1 stycznia 1929 r., a więc w ostatnim kwartale tego roku budżetowego — podczas gdy w preliminarzu na rok 1931/32 dodatek ten przewidziany jest na cały okres.

Wydatki centrali ministerstwa, poza pozycją funduszu dyspozycyjnego, od kilku lat są ustalane. Zmniejszyły się, począwszy od 1927/28 r. wydatki na policję, na służbę zdrowia i na Główny Urząd Statystyczny — zwiększyły się natomiast jedynie (o 2,5%) na Korpus Ochrony Pogranicza. Wydatki personalne całego ministerstwa wynoszą 167 mil. zł. i stanowią 67% całego budżetu resortu. Sumę tę jeszcze bardziej zredukować — doraznie niepodobna. Nad zaprowadzeniem oszczędności w administracji pracuje, bowiem, dopiero specjalna komisja która bada możliwości jej usprawnienia — pozatem zaś — dla przeprowadzenia oszczędności w tym kierunku proponowaną jest zmiana w dotychczasowym podziale administracyjnym państwa. Według zgromadzonych materiałów w tej sprawie, za tierzone jest zniesienie 5-ciu z istniejących województw, których tereny powiększyłyby obszary pozostałych województw. Zmiana ta dalaby rocznie 3 miliony zł. oszczędności. Istnieją także powiaty gdzie władze administracyjne rozlokowane są w kilku ośrodkach. Istnieje więc projekt zniesienia 30 powiatów w województwach południowych i zachodnich na ogólną liczbę 233. Dłoby to znów oszczędności w kwocie 2 i pół miliona złotych rocznie.

Budżet Policji Państwowej wynosi ogółem 125 milionów, w czym wydatki osobowe — 108 milionów. Jest to budżet — stosunkowo do zadań i liczby policji — bardzo oszczędny. Również oszczędnym jest budżet Korpusu Ochrony Po-

Wara Niemcom od naszych spraw wewnętrznych

Odpowiedź Rządu Polskiego na żale niemieckie, skierowane do Ligi Narodów

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA 12 I. Rząd polski wysłał pod adresem generalnego Sekretariatu Ligi Narodów notę, zawierającą odpowiedź na 3 noty złożone Lidze Narodów przez rząd niemiecki i zawierające skargi na rzekomy terror wyborczy, jaki panować miał na Górnym Śląsku podczas ostatnich wyborów do Sejmu i Senatu.

Nota Rządu polskiego na wstępie podkreśla, że przedsięwzięta przez rząd niemiecki akcja wychodzi daleko poza ramy ochrony praw mniejszości narodowych, a noty niemieckie noszą wyraźny charakter bezpośredniej akcji politycznej. Takie stanowisko rząd niemiecki umożliwia i wzmacnia namietne antypolskie kampanie prasy i opinii niemieckiej, kampanie opierające się na faktach zmyślonych lub przesadzonych. Następnie nota polska przechodzi kolejno do wszystkich zarzutów niemieckich, odnosząc się do przebiegu wyborów na Górnym Śląsku i na podstawie olbrzymiego materiału faktycznego i cyfrowego obala wszystkie te zarzuty, dowodząc, że niemiecka mniejszość narodowa w Polsce wykorzystata swoje prawa wyborcze.

Dalej nota polska podkreśla, iż podczas wyborów panowało na Górnym Śląsku pewne podniecenie umysłowe, jednakże zajścia które trwały między niemieckimi i polskimi wyborcami, nie wykraczały poza ramy incydentów wyborczych, wynikających z walki między stronniczymi.

Incydenty te nie mogą być porównane z zajściami wyborczymi w innych krajach, a naprzykład w Niemczech, gdzie podniecenie namietności politycznych w czasie ostatnich wyborów przebrały bardzo znaczne rozmiary i pozostawiły za sobą szereg ofiar zabitych i rannych. Podniecenie umysłowe na Górnym Śląsku spowodowane jest resztą terrorem stosowanym wobec mniejszości polskiej w Niemczech, która nie jest ochroniona traktatami międzynarodowymi oraz akcją polityczną Niemiec przeciwko całości państwa polskiego, do której to akcji przyłączyli się ostatnio niektórzy niemieccy mezoowie stanu jak naprzykład minister Treviranus. Akcja niemiecka budzi w społeczeń-

stwie polskiemu niepokój i przeszkadza lojalnemu ustosunkowaniu się mniejszości niemieckiej do Państwa polskiego. W zakończeniu Rząd polski reasumuje swoje tezy

dla informacji członków Rady Ligi Narodów komunikuje wszystkie wydane przez władze lokalne i centralne w związku z incydentami, jakie zaszły na Górnym Ślą-

sku zarządzania, oraz przypomina że zarządzenia te przyczyniły się do zapanowania całkowitego spokoju na Górnym Śląsku.

Energiczne posunięcia Rządu w walce z bezrobociem

Na przyspieszone budownictwo wyasygnowano 70 mil. zł.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA 12 I. Dowiadujemy się: Postanowienia Rządu polskiego o przyspieszeniu wszystkich robót sezonowych jest jednym ze środków walki z bezrobociem, które zarówno w Polsce jak i zagranicą wzrasta zazwyczaj w okresie zimowym wykazując największe natężenie w lutym i marcu.

Władze państwowe pragną w drodze jaknajprędzszego uruchomienia robót budowlanych przy-

spieszyc poprawę na rynku pracy. Cnotą tutaj o uruchomienie sum w przewidzianych w budżecie poszczególnych ministerstw i instytucji rządowych na wykonanie nowych budowli rządowych, budżet na remont starzych gmachów.

Akcja działalności obejmuje również kwoty przeznaczone na budownictwo mieszkaniowe w roku bieżącym.

Kwoty te wynoszą około 70 milionów zł.

W budżecie kolejowym istnieje możliwość szybszego wykorzystania sum przeznaczonych na utrzymanie dróg i torów, a w budżecie innych ministerstw sum przeznaczonych na budownictwo wodne, budowę mostów, na melioracje i t. d.

Akcja Rządu polskiego zmierzająca do planowego i wszechstronnego wykorzystania funduszy na budowle, remonty sezonowe przyczyni się niewątpliwie do złagodzenia na naszym rynku pracy natężenia bezrobocia.

Dziś Klub Sejmowy BBWR. wybiera kandydatów do Trybunału Stanu.

(Telef. od własn. korespondenta)

WARSZAWA 12 I. Jutro rano o godzinie 10:00 odbędzie się posiedzenie plenarne Klubu BBWR. Na posiedzeniu tem. ustalona zostanie lista kandydatów BBWR. do Trybunału Stanu.

ZE ŚWIATA

Bezczelność pruska

BERLIN 12 I. (PAP) Biuro Wolffa komunikuje, w procesie o szpiegostwo przeciwko państwu niemieckiemu straż granicznej domowi Biudzynskiemu w związku z incydentem granicznym w Opaleniu dnia 24 III 30, biętego roku, Senat karny Trybunału Rzeczypospolitej na karę 10 lat ciężkiego więzienia, 7 miesięcy więzienia śledczego, zostaje oskarżonemu zaliczone na poczet kary. Skarżony w broni i amunicja została zatrzymana.

Sejm przystępuje do pracy po ferjach świątecznych

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA 12 I. Jutro odbędzie się posiedzenie Sejmu i w godzinach późniejszych posiedzenie Senatu. Głównym punktem porządku dziennego obrad jest odbycie pierwszych czytań w szeregu ustaw ratyfikujących umowy międzynarodowe zawarte przez Polskę w ciągu ostatnich miesięcy, oraz dokonanie wyboru członków Trybunału St. nu.

Możliwe że w ostatniej chwili dołączony zostanie do porządku dziennego uchwalony już przez Komisję Skarbową Sejmowi rządowy projekt ustawy o monopolu zapalczanym i o pożytku od dzierżawców tego monopolu.

Co do składu Trybunału Stanu

Pan Prezydent w Puszczy Białowieskiej

W dniu wczorajszym w puszczy białowieskiej odbyło się wielkie reprezentacyjne polowanie, w którym brał udział Pan Prezydent

to będzie on w ostatniej swej kadencji posiadał większość programową, gdyż układ sił politycznych w Trybunałe Stanu jest oazwierciedleniem układu tych sił w Sejmie.

Również jutro odbędzie się posiedzenie Komisji budżetowej Sejmu, na którym przeprowadzone będzie głosowanie nad preliminarzem budżetowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Komunikacji. Oba te preliminarze są już przyszytowane. Następnie Komisja przystąpi do dyskusji nad preliminarzem budżetowym Ministerstwa Oświaty, Robót Publicznych, Najwyższej Izby Kontroli i t. d.

Rzeczypospolitej i zaproszeni goście.

W czasie łowów zabito: 7 dzików, 1 wilka i lisa.

granicza, wynoszący ogółem 59 milionów zł., w czym wydatki osobowe pochłaniają 21 mil. zł. Budżet ten zresztą mniejszy jest od sumy, uchwalonej na rok obecny, o 2 110 000 zł.

Wydatki Głównego Urzędu Statystycznego preliniowano w wysokości 3 700 tysięcy zł. Są one powiększone w preliminarzu obecnym o milion zł., a to mianowicie na koszty przygotowawczych prac do spisu ludności. Spis ten przeprowadzić musi Polska najpóźniej w roku 1932, do czego zobowiązała się, podpisując w r. 1928 międzynarodową konwencję statystyczną.

Preliminowaną kwotę miliona złotych pochłona koszty druków i innych prac technicznych. Poza tem koniecznym zwiększeniem, — inne rzeczowe wydatki Urzędu Statystycznego wykazują w stosunku do okresu 1929 | 30 zmniejszenie w roku 1930 | 31 o 8,5%, a

w preliminarzu na 1931 | 32 r. zmniejszenie o 14 proc.

Wydatki na służbę zdrowia preliniowano w kwocie 15 milionów zł. Nie jest to oczywiście całkowita suma wydatków, ponoszonych przez rząd na służbę zdrowia, gdyż w budżetach innych ministerstw również są mieszczane kwoty na sprawy sanitarne.

Co się tyczy dochodów M. S. Wewn., to preliniowane zostały one w sumie 12 693 963 zł., podczas gdy w roku 1930 | 31 uchwaloną została suma 3 324 08 zł. Zmniejszenie dochodów ministerstwa tłumaczy się tem, że w budżecie na r. 1930 | 31 wstawiono jednorazowo 500 tys. zł. z tytułu sprzedaży zredukowanych koni policyjnych. Reszta zmniejszenia przypada na zmniejszenie udziału związków samorządowych w kosztach utrzymania policji z kwoty 761 455 zł. na kwotę 600 500 zł.

Z porównania sum prelini-

wanych wydatków z sumami lat ubiegłych — widać znaczną kompresję wydatkowania. Konsekwentnie przeprowadzenie racjonalności budżetu ministerstwa Spraw Wewnętrznych, zastosowanie celowości wydatków oraz oszczędności zarównictwu i przede wszystkim wyłączonej pracy samego ministra p. Składkowskiego. Rozpatrzenie preliminarza tego ministerstwa wykazuje, że jest on rzeczywiście oszczędny i realny, czego najlepszym dowodem jest fakt, iż Najwyższa Izba Kontroli Państwa ratyfikując wykonanie budżetu za rok 1929 | 30 nie znalazła w niem żadnych zasadniczych uchybień.

Budżet ministerstwa Spraw Wewnętrznych rozpatrywany dnia 9 b.m. na komisji budżetowej Sejmu ma ulec jeszcze dalszym zmianom. Referent tego budżetu w porozumieniu z rządem zgłosił mianowicie poprawki o zmniejszenie

wydatków w różnych pozycjach na ogólną sumę 2 300 000 zł., wczemu: w wydatkach celowych — 1 745 000 zł., w wydatkach nadzwyczajnych zaś — 555 000 zł. Zaproponował natomiast, by pozycję jednego miliona zł. preliniowanego na prace przygotowawcze do powszechnego spisu ludności, podwyższyc o 3 miliony zł., a więc do ogólnej kwoty 4 milionów zł. Wydatki, pomieszone na powszechny spis ludności, zwróci się Państwu w ciągu roku lub dwóch przy rozrachunkach celnych z W. M. Gdańskiem.

Po uwzględnieniu tych poprawek, na które ministerstwo wyraziło swą zgodę, ogólna suma wydatków ministerstwa Spraw Wewnętrznych wynosić będzie 253 100 000 zł. Cyfra ta i jej szczupłość — to najważniejszy dowód, jak sumienie i rzeczowo pracowało Ministerstwo Spraw Wewnętrznych swój budżet.

Olbrymnie wkłady państwowe w budownictwie na terenie województwa białostockiego

Wskrzyszona Rzeczpospolita, zniszczona w sposób, poza Francją i Belgią, gdzie indziej niespotykany, stanęła wobec ogromu zadań przedewszystkiem natury gospodarczej. Odbudowa mostów kolejowych, dróg żelaznych i bitych, mieszkań prywatnych i lokali dla urzędów państwowych, warsztatów przemysłowych, rolnictwa i szeregu innych, oto bodaj, że najważniejsze zagadnienia, które domagały się natychmiastowego rozwiązania.

Niestety Pusty Skarb Państwa, jeszcze nie stworzona i nie oparta na żadnych podstawach, a już zniszczona w pierwszych latach naszego bytu niepodległego waluta, oto czynności, które nie pozwalały na intensywną pracę w tym kierunku.

Dopiero rok 1926 otwiera nową kartę w dziejach odrodzonej Polski, która przeszła od destrukcyjnych walk politycznych do konstruktywnej, twórczej, odrodzonej pracy na wszystkich polach.

Akcja ta istotnie przez władze państwowe została podjęta i jeśli chodzi o sprawę budownictwa to na tem polu osiągnięto bardzo poważne rezultaty, które ilustrują dokładnie.

Oto dane za lata 1929 i 1930 w Białymstoku wybudowano gmach dla Izby Skarbowej kosztem 150.000 zł., gmach dla Sądu Okręgowego, Sądów Grodzkich i Powiatowego kosztem 1900.000 zł., potem wykonano jeszcze w roku 1928 2 domy mieszkalne o 24 lokalach.

A dalej: budynek dla Urzędu i Kasy Skarbowej w Augustowie kosztem 162.000 zł., dom mieszkalny o 8 lokalach i gospodarczy budynek w mieście Bielsku-Podl. kosztem 230.000 zł., budynek mieszkaniowy i gospodarczy dla Straży Granicznej w Pełkach powiatu kolneńskiego kosztem 126.000 zł., budynek mieszkaniowy i gospodarczy dla Straży Granicznej w Nespkach kosztem 145.000 zł., w Wincencie nad granicą Prus Wschodnich kosztem 81.000 zł., budynek pawilonu warsztatowego przy państwowej Szkole Mierniczej i Przemysłowej w Łomży kosztem 286.000 zł., nadbudowa i dobudowa Sądu Okręgowego w Łomży kosztem 130.000 zł., dla Korpusu Ochrony Pogranicza w pow. suwalskim w Przeroshi kosztem 93.000 zł., w Czarnem, kosztem 93.000 zł., w Krasnowie kosztem 99.000 zł., w Grodnie 3 piętrowy gmach maceharczarni kosztem 1.060.000 zł., gmach administracyjny kosztem 2.000.000 zł. i wreszcie rozpoczęto budowę magazynu dla Monopolu Tytoniowego, którego koszt wyniesie 1.200.000 zł.

Ogółem budownictwo państwowe w tym okresie czasu, t. j. w latach 1929 i 1930 kosztowało 6.587.030 zł. Oto są rezultaty dwuletniej pracy. Ślady tej pracy każdy obywatel widzi, albowiem rzucając się one wyraźnie w oczy. Żałować tylko należy, że okres rządów sejmokracji nie został choćby w części wykorzystany do pracy gospodarczej i odbudowy kraju.

A nie został on wykorzystany li tylko dlatego, że sejmokracja

umiała niszczyć, lecz nie umiała tworzyć.

Co się tyczy zamierzeń na przyszłość w dziedzinie budownictwa państwowego na naszym terenie, to w okresie następnym trzech lat będą w dalszym ciągu wznoszone budowle, koszt których obliczono na 4.677.000 złotych.

Na podstawie choćby tylko tych danych, stwierdzić każdemu bezstronnemu czytelnikowi wypadnie, że posuwamy się poważnie naprzód.

Posiadacze dolarówek sprawdźcie numery 94.900 dolarów nieodebranych premij

W związku z upływem terminu na jaki została wypuszczona seria II-a 5% pożyczki premijowej dolarowej, popularnie zwanej „dolarówką”, oraz z zamianą obligacji tej pożyczki na obligacje serii III należy zaznaczyć, że posiadacze obligacji serii II dolarówki nie podnieśli wyczerpanych premij na łączną sumę 94.900 dolarów. Między nieodebranymi premijami znajduje się: 1-a w wysokości 40.000 dol., 5-c w wysokości po 3.000 dol., 13-cie po 1.000 dol., 23-y po 500 dol., oraz 139-c do 100 dol.

Poniżej podajemy wykaz numerów obligacji, które wygrały nieodebrane dotychczas premie:

- 3.000 dol. Nr. Nr. 31.174, 62.361, 156.865, 826.371, 975.312.
- 1.000 dol. — Nr. Nr. 304.319, 316.288, 388.857, 455.953, 532.797, 601.167, 633.996, 703.942, 783.806, 859.732, 860.038, 935.030.
- 500 dol. — Nr. Nr. 159, 87.054, 215.813, 224.632, 272.407, 345.149, 363.706, 379.616, 412.799, 535.900, 550.123, 550.197, 599.539, 658.488, 67.387, 7.2338, 807.053, 846.557, 854.809, 885.871, 922.212, 934.497, 992.199.
- 100 dol. — Nr. Nr. 3.412, 5.715, 7.968, 12.090, 19.516, 24.009, 24.408, 25.583, 38.314, 59.151, 63.547, 63.884, 6.619, 80.706, 88.577, 92.883, 98.360, 113.312, 117.345, 11.563, 121.373, 144.319, 136.447, 143.724, 14.253, 153.396, 167.989, 159.465, 163.688, 199.922, 170.643, 171.668, 174.035, 177.861, 179.962, 187.395, 195.282, 197.283, 276.131, 224.256, 243.172, 256.846, 266.208,

- 274.308, 277.595, 277.789, 290.955, 296.669, 345.796, 346.107, 349.219, 353.126, 356.001, 369.729, 377.891, 380.696, 383.406, 397.531, 399.866, 40.000 dol. — Nr. 341.248.
- 3.000 dol. — Nr. Nr. 31.174, 62.361, 406.008, 410.117, 418.213, 426.788, 428.137, 428.721, 435.268, 469.550, 470.162, 479.900, 484.479, 506.791, 513.004, 525.449, 527.416, 514.813, 555.200, 558.893, 559.649, 556.039, 556.379, 556.492, 585.730, 585.861, 587.572, 589.857, 591.028, 597.663, 600.723, 605.319, 612.307, 614.430, 617.971, 619.317, 620.356, 623.947, 627.625, 636.12, 654.173, 654.381, 656.643, 659.042, 650.361, 675.122, 682.549, 690.130, 692.268, 698.391, 713.484, 721.828, 730.593, 739.707, 754.881, 762.40, 762.834, 765.375, 772.926, 774.624, 802.940, 803.336, 807.138, 811.005, 812.478, 824.591, 845.121, 848.914, 849.617, 859.728, 864.240, 868.943, 875.262, 893.387, 912.821, 939.047, 943.038, 945.927, 954.004, 971.910, 977.118, 983.377.

Kwoty nieodebrane z tytułu wygranych premij dolarówek przechodzą po dziesięciu latach na rzecz Skarbu Państwa. Wobec tego, że niektóre z powyżej wymienionych nieodebranych premij wylosowane zostały 2-a a nawet 4 lata temu, posiadacze tych obligacji zwracają się często z zapytaniem, czy wypłacane są obecnie od wygranych a nie pobranych premii dotychczas procenty, — należy wyjaśnić, że procenty nie są wypłacane.

Intensywna walka z największym wrogiem ludzkości -- gruźlicą

Realizując program akcji przeciwgruźliczej dr. Jakubkiewicz wygłosił 14 odczytów ilustrowanych przezroczkami, z czego 8 w Białymstoku, a pozostałe w Hajnowce, Supraślu, Knyśzynie, Czarn-

nej-Wsi i Wasilkowie. Odczyty odbyły się od 28 grudnia ub. r. do 9 stycznia b.r. i budziły olbrymnie zainteresowanie gromadząc przeciętnie do 300 osób

Charakterystyka i potrzeby gospodarcze województwa białostockiego

VI. W poprzednich artykułach dałmy w ogólnych zarysach sytuację gospodarczą przemysłu i handlu na terenie województwa białostockiego. Jak wynika z zobrażowanego rysu przyczyną kryzysu jest dysproporcja pomiędzy zdolnością produkcyjną a zdolnościami nabywcami.

Kryzys dotknął rolnictwo i po części handel, mniej odbił się na przemyśle.

Wielki przemysł Białostocki cechuje zaradność, wytrwałość i zdolność do życia i to w większym stopniu, aniżeli przemysł łódzki oraz inne krajowe przemysły włókiennicze, ma się rozumieć w odpowiednich do swojej wielkości ramach.

Dziś przemysł białostocki nie potrzebuje kapitałów.

Chodzi mu tylko o zasobnego konsumenta wewnątrz kraju, jakim jest dla niego rolnik i dlatego powinien obniżyć ceny swych wyrobów, dostosowując je do cen na artykuły rolnicze.

Kryzys w rolnictwie należy leczyć z całą pieczą, energią i pośpiechem.

podchodząc do choroby ze wszystkich stron i usuwając poszczególne bolączki, a przedewszystkiem należy przeprowadzić niektóre zasadnicze sprawy: dostarczenie przez czynniki decydujące kapitału w postaci dogodnych pożyczek, popieranie

starań zrzeszeń i organizacji rolniczych, zmierzających do zeżegnania kryzysu zbożowego, będącego w dziedzinie produkcji roślinnej podstawowym artykułem, a dalej zapewnienie rynku zbytu i wreszcie następnym umożliwienie zaciągania prywatnych pożyczek zagranicą przez właścicieli większych warsztatów rolnych.

W końcu należy zaznaczyć, że zmiana koniunktury gospodarczej w Polsce ku lepszemu, jak daje się słyszeć i wyczuć ze sfer gospodarczych, winna nastąpić już w pierwszej połowie r. 1931, poprawa ta jest uzależniona od kierunku polityki gospodarczej, która znajdując zrozumienie i poparcie Sejmu i Rządu, wywiąże się ze swego zadania i wyprowadzi gospodarkę naszą z fazy depresji.

Z działalności Koła Miast Województwa Białostockiego

Dnia 15 stycznia 1931 r. o g. 10 ej odbędzie się w lokalu Magistratu m. Białegostoku posiedzenie Zarządu Koła Miast z następującym porządkiem dziennym:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia Zarządu Koła miast.
2. Sprawozdanie z działalności Prezydium Koła i poszczególnych Komisji od dnia 25.VIII.30 r.
3. Układanie budżetów Samo-

rządów W. B. na rok 1931 | 32.

4. Ustalenie terminu i porządku dziennego Zjazdu Delegatów miast W. B.
5. Usprawnienie administracji samorządowej.
6. Wolne wnioski.

Ze względu na ważność spraw, będących przedmiotem obrad, obecność wszystkich członków Zarządu Koła na posiedzeniu jest wskazana.

Jaswily

Ku czci poległych obrońców Ojczyzny

Gminny Komitet Obchodu Dzielścielca Zwycięskiego Odpartia Najazdu Bolszewickiego postanowił ufundować tablicę z brązu, na której umieszczone zostaną

nazwiska 23 bohaterów z terenu gminy poległych w walce z bolszewikami. Projekt tablicy wykonał art. rzeźb. Amiller.

Przemysł łódzki nie obniża płac robotniczych

Ze związku przemysłu włókienniczego w Państwie Polskiem w Łodzi informują nas, że wielki przemysł łódzki nie obniżył płac robotniczych, utrzymując w mocy umowę zbiorową, zawartą z robotnikami w 1926 r. Umowa ta nie jest wypowiedziana i jak dotąd nie został nawet wysunięty projekt wypowiedzenia tej umowy.

KĄCIK STRZELECKI

Odprawa w pow. sokólskim

W ubiegłym miesiącu odbyła się odprawa Komendantów Kompanii i oddziałów Z.S. powiatu sokólskiego w lokalu Z. S. w Sokółce.

Odprawę zajął starosta sokólski obyw. Wolski podkreślając w swym przemówieniu ważność wspólnej wymiany myśli, właśnie na takich zebraniach, które umożliwiają uzgodnienie pracy organizacyjnej Z.S. jako jedynej organizacji, która pracą swą rzetelnie zasłużyła sobie na przodownictwo w wychowaniu Obywatela — Żołnierza.

Zkolei przystępując do właściwej części odprawy, Kmdt. Okr. Z. S. III. kpt. Skwarnicki, przystąpił do omówienia wytycznych pracy strzeleckiej na r. 1931, poczem nastąpiły sprawozdania i dyskusja. Odprawa trwała z półgodziwną przerwą obiadową cały dzień. Obecnych było 30 kmdendantów Oddz. Związku Strzeleckiego.

Podziękowanie społeczeństwu pow. kolnańskiego

W czasie „Tygodnia przeciwgruźliczego”, komenda powiatowa Z.S. w Kolnie zebrała wśród społeczeństwa na oświatę narodową Pomorza 171 zł. 16 gr. i za naszym pośrednictwem składa wszystkim ofiarodawcom staropolskie „Bóg zapłać”.

Popierajcie przemysł krajowy

Bezkrwawy strzęp historii wojny

Z pamiętników Poincare'go

Kiedy w wojnie europejskiej ogłoszono zawieszenie broni, Lord Fisher, słynny wódz floty angielskiej, zawołał: „To cud, istny cud!” Nikt jednak wówczas nie zdawał sobie dokładnie sprawy, dlaczego to sędziwy minister i wielki strateg morski, człowiek, który się przyczynił do zwycięstwa nad Niemcami, uważa ukończenie wojny światowej za cud. Dopiero teraz, kiedy się czyta ostatni, czwarty tom pamiętników Poincare'go, jasne staje się słowa angielskiego admirała. Nadzieja bowiem wygrania, jak wogóle ukończenie wojny była w niektórych sferach politycznych Ententy tak słaba, że pokój wydawał się wprost cudem. Poincare, wytrawny i najbardziej trzeźwy polityk Francji, którego stan zdrowia niepokoi obecnie świat cały, był — jak widać z pamiętników — tego samego zdania co Lord Fisher.

W roku 1915 Poincare — wedle własnych słów — widział „bar-

dzo ciemne chmury” nad niebem swej ojczyzny. Refleksje i myśli jego z tego czasu, przytoczone w pamiętnikach, były głęboko melancholijne. Po roku wojny zabrakło Poincare'emu już wiary w zwycięstwo Francji, chociaż miłość dla niej się w nim potęgowała. „Rok ten — pisze Poincare — kończy się bez iskiereki nadziei w możliwość zwycięstwa”.

Zdarzenia na polu bitwy napełniały serce wielkiego meża stanu i wiernego syna Francji przęgnieniem. Pierwszy rok wojny był dla Francji niepomysłny. Za jedną z bardzo ważnych przyczyn tej fatalnej sytuacji Poincare uważa ciągle scysje i różnice zdań pomiędzy wodzami wojsk angielskich i francuskich. Sir John French, naczelny wódz wojsk brytyjskich, na samą myśl, że jemu mógłby w czemśkolwiek rozkazywać wódz francuski generał Joffre, pienił się ze złości. Ciągle Sir French skarżył się przed Lordem Kitchenerem

że nie może on przyjmować rozkazów od generała, podczas gdy on sam jest przecież marszałkiem. Nieporozumienia między wodzami, zdaniami Poincare'go były bardzo szkodliwe i Poincare nie miało się z tego powodu namartwić.

„Gdy się dowiedział — pisze Poincare — o wielkiej klęsce naszej podczas ofensywy przy Loos-Champagne, wszedłem do biblioteki swojej i będąc sam z sobą rozpłakałem się serdecznie”. Była to najcięższa chwila jego życia. Brytyjczy meżowie stanu, którzy w 1915 roku kierowali wojną, również nie bardzo przyczyniali się jak widać z pamiętników — do doddawania otuchy Poincare'emu. Poincare nie żywił bynajmniej pełnego zaufania do ich zdolności. Ówczesnego premiera Anglii, Asquith'a, Poincare nazywa w swym pamiętniku „gładko wygolonym prawnikiem, nadającym się na ojca w jakiejś komedji klasycznej”. Lloyd George'a uważał za bordzo

„jowialnego demokratę z kręcone mi artystycznie lokami”. Sir Edwarda Grey'a cenił jako „arystokratę w każdym calu”, a Lorda Balfoura jako „bardzo wysokiego, oschłego, sztywnego nieco Anglika”. Nie widział więc Poincare powodów, aby się cieszyć, że z tymi oto sprzymierzeńcami zebrał się do wielkiego dzieła wygrania wojny.

Jedynie Lorda Kitchenera uważał Poincare za człowieka na wysokości zadania. Nazywa go wielkim żołnierzem, człowiekiem ze „słową wola”. Poincare zdawał więc sobie doskonale sprawę z trudności, jakie nastęrczają kultury polityczne koalicyj, obawiał się, by nie wywarły one deprymujących wpływów na akcję wojskową. Ciężka dola Francji w pojęciach Poincare'go, oznaczała ciężką dolę dla współczesnej kultury, bowiem powtórzył słowami Vira-Hujosa: „je jeśli zgaśnie światło Francji, mrok zapadnie na całym świecie”.

Pracował więc dniem i nocą, aby światło Francji nie zgasło i w trzy lata później ujrzał jej zwycięstwo.

Białystok

Walne Zebrań Związku Legionistów

W ub. niedzielę w lokalu przy ul. Rynek Kościuszki, 7, o godzinie 17-ej po południu, odbyło się walne zebranie Związku Legionistów Oddziału Białostockiego, na które przybyli niemal wszyscy członkowie Związku.

Po zagajaniu, na przewodniczącego przez aklamację powołano ob. Bućkę, następnie ustępujący zarząd zdawał sprawozdanie z przebiegu działalności. I tak z całokształtu prac za okres ubiegły zdał sprawozdanie ob. poseł Borecki, sprawozdanie kasowe ob. Szczęsny, sprawozdanie ze Zjazdu delegatów w Warszawie ob. prezes Świtalski. Nad sprawozdaniami wyłoniła się dyskusja poczem nastąpiły wybory nowych władz Związku.

Do Zarządu zostali wybrani: jako prezes ob. Jan Mieszkowski, wiceprezes ob. Świtalski, skarbnik ob. Faranowski, sekretarz ob. Szczęsny. Członkowie Zarządu: ob. ob. Kaczmarczyk, Bączkowski, Walewski, Buś, Ryteł; zastępcy: ob. ob. Kalina, Walter, Mittag i Schollenbergen; Komisja Rewizyjna: ob. ob. Sonina, Karwowski, Janik; Sąd Koleżeński: ob. ob. Lubicz-Sadowski, Filipowicz i Młodziej; kandydaci do Zarządu Okręgowego: ob. ob. Słomkowski, Kuczkowski i Nesterowicz.

Na wniosek ob. poseła Walewskiego walne zebranie przesało depesze hołdowniczą do P. Prezydenta Rzeczypospolitej i Marszałka Piłsudskiego oraz depesze do prezesa Zarządu Głównego p. Premiera Świąka.

W wolnych wnioskach uchwalono wezwać Zarząd Główny do utworzenia na terenie województwa białostockiego Okręgu Związku Legionistów z siedzibą w Białymstoku, w skład którego wejdą wszystkie oddziały Związku Legionistów, znajdujących się na terenie województwa Białostockiego, jak, bowiem, dotychczas Oddziały Związków Legionistów na terenie województwa białostockiego podlegają Okręgowi w Brześciu, co ze względów organizacyjnych wielce utrudnia pracę.

Pozatem uchwalono sprawę załatwienia składek uregulować w ten sposób, że wszyscy załatwiający ze składkami zobowiązali się wpłacić składki do lipca ub. roku. Wreszcie Walne Zebranie uchwalilo ażeby Zarząd poczynił starania celem połączenia Związków Legionistów i Peowiaków w jeden Związek.

Przy śpiewie „I Brygady” Zebranie zostało zakończone.

Opłatek b. Uczestników Powstań Narodowych

W dniu 11 stycznia 1931 roku w salach Polskiego T—wa Kultury i Oświaty Robotniczej „Pochodnia” odbył się tradycyjny opłatek Związku b. U. P. N. w Białymstoku i zaproszonych gości. Po zdaniu raportu przez K—tę oddziału, D—ca 10-go pułku Ulanów pułkownik Porczyński w pięknych słowach przemówił do młodzieży o znaczeniu w dobie obecnej sportu dla młodzieży, i zachęcał wszystkich do pracy dla Ojczyzny w myśl zasad Wodza Narodu Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego. Młodzież wzniosła trzykrotny okrzyk „Niech żyje Marszałek”.

Następnie pułk. Porczyński udekorował 2-ch zawodników zawodów kolarskich Mikołaja Kozłowskiego złotym żetonem a Leonarda Łuszczewskiego srebrnym żetonem i wręczył dyplomy. Po odpiewaniu roty, prezes okręgu K. Kubik w imieniu Związku złożył noworoczne życzenia zaproszonym gościom. W czasie skromnego posiłku młodzież w podniosłym nastroju śpiewała kolędy przy dźwiękach orkiestry, poczem K—ka żeńskiego oddziału Kazubkówna deklamowała wierszy „Pokój ludziodobrem woli”.

Wreszcie przemawiali p. pułkownik Porczyński, p. zastępca starosty Żak i wiele innych osób, poczem młodzież odpiewała piosenki legiunskie.

Na marginesie przyszłych prac budżetowych

Nie wolno robić drobnych oszczędności kosztem zdrowia przyszłych pokoleń

Dowiadujemy się, iż p. por. Pracki, komendant P. W.

zgłosił protest

przeciwko uchwalonej przez Magistrat subwencji w wysokości 23 500 zł. Miejskiemu Komitetowi Wychowania Fizycznego i P. W. motywując swoje stanowisko stałe wzrastającym zainteresowaniem młodzieży sportem oraz koniecznością dokonania niezbędnych inwestycji.

Miejski Komitet W. F. i P. W., licząc się z obecnym ciężkim położeniem finansowym miasta, zgłosił się o pomoc do Magistratu w wysokości

28.900 zł.

aczkolwiek sekcja administracyjno-gospodarcza tegoż Komitetu opracowała budżet na rok 1931 | 32 w

wysokości 46.000 zł.

W roku bieżącym Komitet prowadzi życie dychawiczne, gdyż licząca ćwiczącą się młodzieży z miesiąca na miesiąc stale wzrastała, a z braku sprzętu sportowe-

go, ćwiczenia nie odbywały się należycie. Przed rokiem Komitet miał na ewidencji zaledwie 480 osób, gdy w roku bieżącym

1500 osób.

Magistrat obniżył pozycję subwencji o 5400 kierując się niewiadomo jakimi motywami i pobudkami. Sprawa wychowania fizycznego jest jednym z pierwszorzędnych zagadnień życia państwowego. Sport szczególnie tu u nas, który zaledwie zaczyna wyłazić z powłok, nie może prowadzić życia dychawicznego, gdyż wówczas zgóry jest

skazany na śmierć.

My zaczynamy dopiero myśleć o sporcie, gdy poza granicami kraju znajduje się on w pełnym rozwoju.

Potrącona kwota z subwencji Komitetu jest małym ułamkiem wszystkich wydatków i nie uratuje równowagi budżetu miejskiego.

Jeżeli Magistrat obecnie nosi się z zamiarem przekazania Komitetowi wszystkich spraw, związa-

nych z wychowaniem fizycznym młodzieży starszej w mieście, to skreślenie z subwencji tych 5400 zł. staje się bardziej niezrozumiałym. Panowie radni chyba skorygują posunięcia Magistratu i usuną ewentualne trudności Komitetowi Wychowania Fizycznego, któreby w przyszłości mogły się odbić na rozwoju sportu, jedynie z braku gotówki w kasie. Komitet Miejski dzisiaj ogranicza się

w wydatkach do minimum,

nie zastosował się do budżetu, sporządzonego przez Sekcję Administracyjno-gospodarczą na rok przyszły, sam skreślił 17.100 zł., licząc już na to, że Magistrat dalszych skreśleń nie dokona.

Mamy niezłomną nadzieję, iż Rada Miejska, stojąc na stanowisku wytwarzania teźny siły w narodzie, uwzględni motywy, podane w rekursie i nie odmówi tej skromnej dotacji Komitetowi Wychowania Fizycznego i Przystosowania Wojskowego. Salus Reipublicae suprema lex esto!

Przyznanie dotacji na oświatę Żołnierza-Obywatela jest obowiązkiem Magistratu

W początkach grudnia roku ubiegłego dowódca garnizonu p. pułk. Kmicic-Skrzyński zwrócił się do Magistratu m. Białegostoku z prośbą o przyznanie stałego subydjum dla Polskiego Białego Krzyża

w wysokości 3000 zł. rocznie.

Przeglądając wyłożoną dla wglądu listę budżetu miasta na r. 1931—32 pozycji, dotyczącej Polskiego Białego Krzyża, nie znaleźliśmy. Dlategoż sprawę tę zmuszeni jesteśmy poruszyć publicznie i zaznajomić z nią szeroki ogół społeczeństwa.

Rzeczą ogólnie znaną jest, że każde miasto, posiadające garnizon,

osiąga duże korzyści z wojska. Obecność wojska wpływa na ruch handlowy danego miasta, ożywia go kilkuset oficerów i podoficerów, zostawia swoje pensje w mieście, dostawy żywności i furazj odbywają się za pośrednictwem obywateli. Od wszystkich tych transakcyj samorządy miast pobierają podatki. A więc korzystają obywatele i miasto. Jeżeli weźmiemy pod uwagę, że wojsko korzysta z przedsiębiorstw użyteczności publicznej, jak: elektrownie, wodociągi i t. p., dojdziemy do wniosku, że wojsko w dochodach poszczególnych miast

wypełnia poważną pozycję i umożliwia rozwój miasta. Jako dowód mogą posłużyć prośby poszczególnych miast Rzeczypospolitej, kierowane do władz wojskowych o wyznaczenie na stałe zakwaterowanie oddziałów wojskowych w ich obrębie. Prośby te są nawet popierane gotowością wybudowania koszar kosztem danego miasta, wysokość którego dostęga czasami sumy

kilkuset tysięcy złotych, nawet miliona.

(np. Nowogródek).

Garnizon Białystok liczbowo przedstawia kilka tysięcy wojskowych — licząca ta mówi sama za siebie jakie korzyści odnoszą obywatele i władze miasta z tego tytułu.

Wojsko poza przygotowaniem obrońców — ma również za zadanie wychowanie żołnierza—obywatela. Osiągnąć to może przez podniesienie oświaty i wychowanie moralne.

Wojsko czerpie środki na swoje potrzeby ze Skarbu Państwa. Jak wiemy, Skarb niedawno odbudowanego Państwa nie może podobać wszystkim potrzebom w dostatecznej mierze. Szczęśliwość kredytów na cele

oświatowe

nie pozwala na postawienie tego działu na należytych poziomach. Z

pomocą Państwu w tym względzie musi więc przyjść społeczeństwo, w rozumieniu, że przyszłość Narodu zależy nie od odpowiedniego wychowania jaknajwiększej ilości obywateli oświeconych, zdrowych i silnych moralnie.

Instytucją, która wzięła na swe barki tak doniosłą i ważną pracę — szerzenia oświaty i uświadomienia wśród wojska —

jest Polski Biały Krzyż.

Instytucja ta czerpie fundusze na ten cel ze składek członkowskich i ofiarności społeczeństwa, drogą imprez, urządzanych dla najszerzych warstw społeczeństwa. Ze względu jednak na istnienie równoległe innych, niemniej ważnych, celów i potrzeb, które musi

zaspakajać ta ofiarności, musimy być ostrożni w odwoływaniu się do niej, aby nie spowodować zniechęcenia. W rezultacie dochody Polskiego Białego Krzyża, czerpane z tych źródeł,

są niewystarczające dla minimalnego planu, jaki nakreśliła sobie ta instytucja. Polski Biały Krzyż stale boryka się z trudnościami finansowymi. Słusznym więc jest, aby władze m. Białegostoku przysły z wydatną pomocą instytucji, która pracując dla wojska, pośrednio pracuje dla Narodu. Będzie to ta

minimalna rekompensata

za korzyści, jakie obecność wojska przynosi obywatelom i samorządowi m. Białegostoku.

Stan bezrobocia na terenie województwa białostockiego

Stan bezrobocia w powiatach naszego województwa, objętych działalnością P. U. P. P. Białystok, na dzień dzisiejszy w stosunku do stanu z dn 6 stycznia r. b. przedstawia się następująco:

Białystok—miasto 5336 zarejestrowanych bezrobotnych, Michałowa 12, Wasilków 125, Gródek 47, Łomża 82, Ostrow Mazowiecka 59, Grajewo 35, Białowieża 486, w innych pozostałych mniejszych osiedlach 278 bezrobotnych.

P. U. P. P. wypłacił zasiłki w tygodniu sprawozdawczym 3028 bez-

robotnym fizycznym i 130 umysłowym. Pod względem zawodów stan bezrobocia przedstawia się następująco: w przemyśle włókienniczym 3045 bezrobotnych, budowlanym 401, metalowym 423, szklarskim 184, pozostałych przemysłach 934, robotników niewykwalifikowanych 1044, rolników 9, pracowników umysłowych 420.

Ogółem na terenie działalności P. U. P. P. Białystok znajduje się 6460 bezrobotnych, w tem kobiet 2440.

Z sali sądowej

Młodociany morderca kolegi na ławie oskarżonych

W dniu onegdajszym była rozprawa na przez Sąd Okręgowy w Białymstoku nader tragiczna sprawa młodocianego mordercy Waszkiewicza Eugenjusza, mieszkańca Bratowej. W dniu 14 sierpnia 1930 r. w osadzie Białowieża zebrało się kilka chłopców w wieku od lat 13 do 18, z których jeden niejak Michał Buszko był zajęty reperacją instalacji elektrycznej na słuie. Obok stojący Waszkiewicz wszczął awanturę z innym kolegą, któremu zerwał z głowy czapkę i zażądał, aby Buszko wrzucił ją do błota. Ten jednak odmówił wykonania. Buszko z

Waszkiewiczem poczuli się kłócić, w następstwie czego Waszkiewicz chwycił kamień i chciał nim rzucić w Buszkę. Waszkiewicz oddalił się nieco, lecz po chwili znów zaczął Buszkę, wyjmując nóż i dwa razy uderzył nim Buszkę w okolicę serca. Buszko przeszedł jeszcze kilka kroków, upadł i zmarł. Młodociany morderca odpowiadał z art. 470 k.k.

Na sali sądowej widzimy istotnie młodocianych świadków tragicznego zajścia, którzy niepoehlebnie wydali świadectwo o Waszkiewicz. Sąd Okręgowy skazał Waszkiewicza na 3 lata więzienia

Na węgiel dla bezrobotnych

P. J. Dryll na skutek wezwania p. Milczarka wpłaca zł. 10 wzywając do przedłużenia dalszego łańcucha p.p. Indyckiego i Brzostowskiego, właścicieli agencji gazetowych.

Przypominamy, że p. St. Dominikowski wyzwał p. Wacława Sandomierskiego, który dotychczas wyzwanie to pokrył milczeniem.

Sprostowanie

Proszę o sprostowanie artykułu pod tytułem „Rozbestwiony dezertier z gołą szabłą rzuca się na oficera”, umieszczonego w Nr. 6 redagowanego przez Szanownego Pana pisma, gdyż artykuł ten nie jest zgodny ze stanem rzeczywistym, a mianowicie:

a) nieprawdą jest, by kpt. Hajdasz Marek podchodził do przechodzącego ulana,

b) nieprawdą jest, by ulan wyciągnął szabłę z zamiarem rzucenia się na kpt. Hajdasza,

c) nieprawdą również jest, że kpt. Hajdasz, jakoby nie posiadając przy sobie broni, wycofał się przed ulanem z dobytą szabłą.

W rzeczywistości sprawa przedstawiała się w następujący sposób: kpt. Hajdasz z odległości około 50 mtr wezwał do zatrzymania się przechodzącego ulana przez plac ćwiczeń. Gdy ten ostatni nie zatrzymał się, kpt. Hajdasz wysłał za nim plut. Obw. Sio Michała i dwóch strzelców celem zatrzymania go. Pluton ten zatrzymał i rozbroił uciekającego ulana w polu na rozwidleniu torów kolejowych na Baranowicze i Grodno. Rozbrojenie ulana nastąpiło wyłącznie przez patrol wojskowy, bez żadnej pomocy ze strony publiczności i policji, gdyż nawet nikogo w pobliżu miejsca rozbrojenia ulana nie było.

Zaznaczam przytem, że trzech osobników cywilnych z Wygody jeszcze dopomagało ulanowi do ucieczki, wskazując mu drogę, którą ma uciekać.

Komendant garnizonu (—) Kmicic-Skrzyński pułkownik dyplomowany

Odpowiedzi Redakcji

Panu Komisarzowi Kasy Chorych w Wołkowysku. Istotną część sprostowania zamieściliśmy, natomiast innych spraw poruszonych przez Pana w sprostowaniu, ponieważ nie dotyczą artykułu, nie będziemy drukowali.

Sprawa świadczeń

najbliższej rodziny osoby ubezpieczonej na wypadek choroby

W myśl art. 33 ustawy z 1920 r. o ubezpieczeniu na wypadek choroby współmałżonek osoby ubezpieczonej na wypadek choroby np. żona urzędnika prywatnego i inni najbliżsi krewni mają prawo korzystania ze świadczeń Kasy Chorych o ile: 1) mieszkają razem z ubezpieczonym, 2) utrzymywani są wyłącznie z jego zarobku i 3) nie podlegają sami obowiązkowi ubezpieczenia. Brzmienie przepisów powyższych jest najzupełniej wyraźne, a jednak w praktyce kasowej wynikają częste spory przy interpretacji cytowanego artykuła. Zarządy Kas Chorych odmawiają np. często żonie ubezpieczonego prawa do świadczeń Kasy, opierając się na fakcie, iż ubezpieczony czerpie swój dochód z innego źródła, niepodlegającego ubezpieczeniu. Interpretacja postanowień ustawy jest dowolna i w drodze odwołania do Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń, ewentualnie później do Głównego Urzędu Ubezpieczeń można uzyskać należytą obronę praw, nabytych z mocy ustawy.

Rynki-Zimnochy

Przyjemne z pożytecznym

Koto amatorskie „Oświaty” Rynki-Zimnochy odegrało w sali urzędu gminnego w Zawykach sztuczkę p. t. „Szaleńcy” przeznaczając dochód z przedtawienia w 50% na „Miesiąc pomorza” i 50% na budowę Domu Lutowego w Zawykach.

Czytajcie i popierajcie „Głos Ziemi Białostockiej”

